

Szövegfonetikai elemzés Oltszakadáról

A beszéd hangzásformáját meghatározó tényezők közül a szupraszegmentális hangszerkezetet létrehozó hangeszközök fonetikai vizsgálata csak az utóbbi évtizedekben terjedt el a nyelvtudományban. A magyar dialektológiai munkákban pedig még az utóbbi időben is csak elvétve találunk szupraszegmentális leírásokat. Pedig CSÚRY BÁLINT szamosháti megfigyelései már bizonyították ennek fontosságát.

Mivel több korábbi közleményben (MFF. 5 [1980], 40–67; MFF. 10 [1982], 129–52; EFF. 1 [1988], 55–69 és 83–99; EFF. 4 [1991], 111–24; EFF. 7 [1992]) részletesen foglalkoztam a szupraszegmentális problémákkal, és számos elemzést is közöltem, felmentve érzem magamat annak ismertetése és kifejtése alól, csupán a konkrét elemzési eredmények összefoglalására szorítkozom.

Módszer

A hangfelvételt 1978. május 7-én a helyszínen UHER 4000 REPORT-L típusú magnetofonnal 19 cm/s sebességgel dinamikus mikrofonnal készítettem. Adatközlő Gergely Jánosné András Ilona 71 éves oltszakadati lakos volt, aki hitelesen beszélt a nyelvjárást. A nyelvjárásról korábban már jelentek meg közlemények. (L. VÁMSZER 1940, 94–7; A magyar nyelvjárások atlasza 1974, Ro-19.; JUHÁSZ MNy. LXXVI [1980], 226–33; BOLLA NÉ. 15 [1993], 68–76.)

A hangfelvételtől alaphfrekvencia- (FFM 650 típusú) és intenzitásmérővel (IM 360 típusú), valamint IBM PC/AT számítógépen ILS–IEEE–Speech programokkal végeztem elemzéseket. Az oscillogram, a dallamgörbe és az intenzitásgörbe kiíratására 4 csatornás tintasugaras mingográfot (34 T típusú), a számítógéphez Citizen 120D grafikus nyomtatót használtam.

Az elemzett szöveg fonetikus átírásban és beszédszakaszokra tagolásban

A műszeres beszédakusztikai vizsgálat alá vett szövegrészletet nemzetközi fonetikus átírásban (IPA) közöljük. A kerek zárójelbe tett számok a beszédszakaszok sorszámát (1–199) jelzik.

(01.) [nə ɛ_tən:ɔp fəlkesyltyɣk ɛz_ɛmbərəm_ɛl | (02.) hoj_mɔɣ:ɣɣk (03.) hoc_santɣuk mɔg_ɛ_kendərfɔdɛt || (04.) meksa:ntot:uk | (05.) ɔs:ɛjytɔt:yk (06.) e_cɣuk gɔnɛt | (07.) betɔt:yk ɛj_ʒa:ɣbɔ || (08.) vɛtɛm ɛ_kendərmɔgɔt (09.) ɛj_kiməntyɣk sa:ntɔni || (10.) meksa:ntot:uk | (11.) ɛlvɛt:yk || (12.) kijɔt: (13.) ɛ_kendɔr | (14.) ɛj (15.) ha:rom ho:nɔpɔ (16.) ɛlmwⁿtyɣk (17.) ɛj kinɔt:yk (18.) ɛfɔdbɔl || (19.) kiteritɔt:yk_ɛ (20.) fɔdrɛ | (21.) ɔz_meksa:rɔdot: || (22.) ɔzuta:n hoɕɔ meksa:rɔdot: (23.) ɔc_fɛlɛ | (24.) ɛlmentɛm ɛj (25.) mekfɔrgɔtɔm ɛ_ma:jik fɛlɛ:rɛ | (26.) hoj_ɔz_jɣ meksa:rɔdot: || (27.) nɔ mikor ke:s_ sa:rɔz vot | (28.) ɛlmontɛm ɛj folkɔtɛm | (29.) ɛj (30.) lelomoltɔm || (31.) vɔjɣ levɛrtɛm ɛ_lɔpja:t ɛfɔthɔz (32.) ytɛm ɛmedig (33.) nem vot (34.) ɛj ɔzuta:n (35.) kɔtɛ:ɣɔgbe tɔtɛm || (36.) minden kɔtɛʒbe tɔtɛm (37.) tis fejet || (38.) ɔɛ:ɛt iʒ | (39.) ɔjɛt uʒ ɔ_jykerivel || (40.) ɔs:ɛkɔtɛm | (41.) ɛjɔt: ɔz_ɛmbərɔm ɛj (42.) kivit:yk ɛz_ɔ:trɔ || (43.) ɛj bea:stɔt:uk || (44.) ɛvit:yk ɛj (45.) kɔrok:ɔzi tɔt:yk | (46.) iʒ tɔt:yk ho:s:a:bɔ ʃ (47.) kɔʒigbe kɔrot | (48.) ɔs:ɛkɔt:yk | (49.) ɛj mikor ɛ_zɛgɛ:s | (50.) vɔc_tis_kɔtɛʃ lefiɛtɔt tizenɔt | (51.) ɔk:ɔr megrɔktuk kɔtɣɛl | (52.) hoj_mɔɣ:ɛn_le ɛ_fɛnɛkire ɛz_ɔ:tnɔk || (53.) ɛj_ɔz ɔtmɔrɔdot ɣɔts nɔpig | (54.) ɛmedig (55.) mega:zot: jo:l ɛ_kendər || (56.) ho mega:zot (57.) ɛlmentyɣk (58.) ɛj kimɔɣtuk || (59.) jo:l kimɔɣtuk | (60.) ɔɔɣɔptuk ɛ_vishɛz || (61.) iʒ_jɣ | (62.) uʒ_jɣ | (63.) ʃkivit:yk ɛz_ɔt mɔrcarɔ || (64.) ɔt: (65.) rɔka:ʒbɔ tɔt:yk | (66.) ɛj_foltɔtɛm ɔst_ɛ_sɛkɛ:rɛ (67.) ʃ_hɔzɔfiostɔm || (68.) ɛj ɔɛjɣkɛnt kibontɔtɔm (69.) mɛr azok_ɛ_kɔtɛ:ʃɛk (70.) ɔs:ɛ votɔk kɔtvɛ || (71.) ɛj_uʒ ɛ_pɔla:ɣk pelɔ:ɣk mɛlɛt | (72.) tɔtɛm hoj (73.) meksa:rɔdot: || (74.) ɛj mikor meksa:rɔdot: (75.) ɔz_ɛ_kendɔr | (76.) vot nekom ɛc (77.) tɔrɔm || (78.) ɛmivɛl (79.) ɔst_ɛ_kendɔert (80.) mekɔlotɔt jo:l tɔrni || (81.) ɛj lɛra:zni (82.) ɛ_pɔzdɔrja:ja:rɔl || (83.) ɔzuta:n ho ɔz ke:s vot | (84.) ɔz_ɛ_kendər (85.) ɣɔk_ɛ_tɔrɔbɔl | (86.) ɛlmentɛm (87.) ɛj hostɔm ɛ_tilɔt || (88.) ɛj ujbɔl (89.) ɛ_pɔzdɔrja:tɔl (90.) letilɔltɔm jo:l | (91.) hoc_tista:nɔk mɔrɔdot: || (92.) ɛs_ke:s vot || (93.) ɔzuta:n (94.) mekɔlɔt: ɔst | (95.) ɔɔ'gozni || (96.) votɔk ɣɔrɔbenɔk | (97.) ɛj ɛvɛl ɛ (98.) kendɔrt (99.) ɔjɣk re:sin fɔjɛl megbogostɔm | (100.) jo:l ɔs:ɛɣɔvɔrtɔm | (101.) ɛj ɛ_ma:jik felit (102.) ɛ ɣɔrɔbenɛl (103.) lefiustɔm || (104.) ɛj ɔb:ɔl ɛmit lefiustɔm | (105.) ɔb:ɔl ɛ_jok sɔzbɔl (106.) ɛmi lejɔt | (107.) ɛ_kɛt ɣɔrɔbenɛl (108.) lefe:ɣyltɛm ɛj (109.) kifustɔm_ɛ pa:ʃɔt | (110.) ɛmi ɔz megvetɔnek jɔt || (111.) ʃ_ɛmi benɛ mɔrɔt: ɛ_ɣɔrɔbembɛ ɔpro:ʒɔ | (112.) ɔst ; (113.) ujbɔl megrɔstɔm (114.) ʃ_fɛrɛtɔtɛm | (115.) ɔz let: ɛ_ɣɣpyje || (116.) ɛj ɛ_pa:dʒbɔl ɔmit | (117.) kivɔtɛm ɛ_ɣɔrɔbembɔl | (118.) ɛj ɛ_ɣɣpybɔl | (119.) ɔz meg lɔt: fɔɣvɔ ʃ | (120.) ɔb:ɔl lɔtɛk ɛ_ʒa:kɔk | (121.) lɔpɛɔk | (122.) meg ɔbrosok | (123.) meg ʒɣ ma:j || (124.) ɛj_ɛs_ke:s || (125.) ɔzuta:n vɛtɛm ɛ_he:fiɔlt || (126.) ʃ_ɔst ɛ_kendɔrt (127.) ujbɔl a:ɔlgostɔm | (128.) lefi:fiɔltɛm | (129.) ɛj ɛmi (130.) lejɔt (131.) hoj_ɔtmɔrɔdot: (132.) ɛ_he:hɔlbɔl | (133.) ɔb:ɔl lɔt: ɛj (134.) ɔpro:pa:ʃ | (135.) ɛ_ma:jigbɔl lɔt: ɛ_kendɔr || (136.) ɔst_ɛ_kendɔrt | (137.) mekfontɔm ; (138.) megvetɔnek | (139.) ɛj ɛz_ɔpro:pa:ʃɔt | (140.) beverɔnek || (141.) ɛj_ɛ_kɛtɔt ; (142.) ma:riʃ ɛ_kendɔrt | (143.) mikor mekɔlɔtɔt: (144.) ma: dolgozni | (145.) hoɕɔ ke:s vot (146.) mekfɔɣvɔ | (147.) ɔs_mekɔlɔtɔt ɔɔpulni | (148.) ʃ_uɣɔn mekɔlɔtɔt_ɛz ɛgɣsɛt ɔɔpulni ||

(149.) meksəpultəm I (150.) elmontem ez_otrə I (151.) kimojtəm I (152.) meksarədot: (153.) eʃ azutən I (154.) kəstəm hojə I (155.) sorte'ostəm (156.) ε_səve:jt II (157.) mar_ε (158.) kendərt I (159.) mikor mekəl:ətət vət̃ni (160.) ez I (161.) ə I (162.) nə II]

[vətəfan]

(163.) [vətəfan II (164.) əkor vətēm e_ʃopot:ət II (165.) ε_kendərt (166.) eʃ_ε_ʃopot:ət (167.) əst əs:əve:jtətēm II (168.) ʒc_sa:l kendər I (169.) ʒc_sa:l ʃopot I (170.) eʃ ən:ək ε_vason:ək əs_montuk hoc I (171.) sa:l ʒc fəgbə II (172.) əs_meksət:yk (173.) ruɦa:knək I (174.) mər kelet: II (175.) iŋgnək ʃ_en:ək II (176.) eʃ ; (177.) meg mi_ɦina:ltupk əzutən II (178.) meksət:yk ε_vas:nət I (179.) eʃ əst mekəl:ət səpul'əni I (180.) eʃ azutən (181.) e_ɲəpon (182.) fəɦeritən I (183.) əc he:tiɡ iʃ (184.) eməd:ig lət: əbəl eʃ laʒ I (185.) fəɦe:r (186.) vason II (187.) eʃ_ ostan meksarədot: I (188.) mekhustuk ε: II]

[ε_vonopa:tsavə]

(189.) [iɡən II (190.) ε_vonopa:tsavəl II (191.) eʃ ε_vas:nət (192.) ketəɦəjtət:uk I (193.) eʃ əs:əjtət:yk I (194.) ɡəŋjəlegbe II (195.) ʃ_ostən əzutən (196.) əbəl səptuyk I (197.) vərtuyk II]

(198.) ʃ_ε_ʒ_ (199.) kendərnek ε_ɦistorija:jo II]

A szövegrész statisztikája:

Hangzásidő összesen:	347033 ms = 100%
– ebből a 167 szünet :	105560 ms = 30,4%
– a 199 beszédszakasz :	241473 ms = 69,6%

Beszédsebesség

– a szünetek beszámításával:	6,7 hang/s
– szünetek nélkül:	9,7 hang/s

A szünetek száma:	167 = 100 %
– ebből 250 ms alatt:	49 = 29 %
– 251–500 ms között:	51 = 31 %
– 501–1000 ms között:	34 = 20,4 %
– 1001–1500 ms között:	22 = 13,2 %
– 1501–2000 ms között:	5 = 3 %
– 2001–2500 ms között:	2 = 1 %
– 2501 ms fölött:	4 = 2,4 %

A dallamcsúcsok szóródása hangfekvési sáv szerint

– magas fekvésben (+):	70 = 35,2%
– közepes fekvésben (x):	110 = 55,3%
– mély fekvésben (–):	19 = 9,5%

A dallam-minimumértékek szóródása hangfekvési sáv szerint

- magas fekvésben (+)	0 =	0%
- közepes fekvésben (x):	18 =	9%
- mély fekvésben (-):	181 =	91%

A felolvasó hangjának jellemzői

A hangmagasság-ának középértéke:	295 Hz
Szubjektív hangterjedelme:	250 Hz
Hangköze:	40%
Hangköze:	40%

A beszédszakaszok akusztikus paraméterei

1. Időparaméterek

- 1.1. Hangzásidő ms-ban
- 1.2. A szakaszok közötti tagoló szünet ms-ban
- 1.3. Tempó hang/s-ban

2. Dallamparaméterek

- 2.1. hangmenet (lejtésforma)
- 2.2. a dallamcsúcsok hangfekvési zónája (+ = magas, x = közepes, - = mély)
- 2.3. a hangfekvés frekvencia-paraméterei Hz-ben
- 2.4. magassági csúcs(ok) elhelyezkedése (a szám a szótag sor-száma a beszédszakaszban)
- 2.5. hangterjedelem Hz-ben
- 2.6. hangköz (%)

A hangfekvés kalibrációja:

_____	420 Hz
_____	336 Hz
_____	253 Hz
_____	170 Hz

A beszédszakaszok idő- és dallamparaméterei

bsz.	1.	2.	3.	4.	5.
1. Időparaméterek					
1.1.	2620	680	1940	1240	1030
1.2.	180	–	680	470	390
1.3.	11,8	13,2	12,4	8,9	9,7
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	–	x	–	x
2.3.	200–330	225–250	175–260	185–220	200–300
2.4.	5.	2–3.	2.	2.	1–2.
2.5.	130	25	85	35	100
2.6.	39	10	33	16	49

bsz.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Időparaméterek					
1.1.	1350	1420	1460	1580	1000
1.2.	440	340	180	1420	400
1.3.	6,7	9,9	10,3	11,4	11
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	x	+	x
2.3.	165–325	200–300	175–330	200–340	240–285
2.4.	2.4.	1.5.	1.4.	– 1.	1.
2.5.	160	100	155	140	45
2.6.	49	33	47	41	16

bsz.	11.	12.	13.	14.	15.
1. Időparaméterek					
1.1.	1060	820	720	480	1430
1.2.	1280	700	1590	280	1470
1.3.	6,6	6,1	9,7	4,2	8,4
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	–	–	+	x
2.3.	200–310	200–225	180–220	300–370	200–285
2.4.	3.	2.	1–2.	1.	3.
2.5.	110	25	40	70	85
2.6.	35	11	18	19	30

bsz.	16.	17.	18.	19.	20.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1.	720	1210	690	1290	500
1.2.	—	710	720	820	260
1.3.	11,1	7,1	10,1	9,3	10

2. Dallamparaméterek

2.2.	x	x	—	+	x
2.3.	255–320	175–325	175–225	175–360	205–290
2.4.	1.	2.	2.	1.	2.
2.5.	65	150	50	185	85
2.6.	20	46	22	51	29

bsz.	21.	22.	23.	24.	25.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1.	950	1790	600	870	1960
1.2.	1150	120	330	120	—
1.3.	12,6	11,7	10	11,5	11,7

2. Dallamparaméterek

2.2.	x	x	—	x	x
2.3.	175–335	190–310	175–250	270–310	170–300
2.4.	2.	1,6.	1,3.	1.	1,6.
2.5.	155	120	75	40	130
2.6.	46	39	30	13	43

bsz.	26.	27.	28.	29.	30.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1.	1800	1750	2000	530	1240
1.2.	600	80	1070	310	1080
1.3.	9,4	10,3	9	3,8	8,1

2. Dallamparaméterek

2.2.	x	+	+	+	x
2.3.	200–290	235–390	180–340	280–410	175–335
2.4.	2.	1,4,7.	7.	1.	1.
2.5.	90	155	160	130	160
2.6.	31	40	47	32	48

bsz.	31.	32.	33.	34.	35.
1. Időparaméterek					
1.1.	2650	1280	540	940	1400
1.2.	220	540	1200	260	390
1.3.	10,2	7,8	11,1	8,5	10
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	x	+	x
2.3.	225-335	260-325	220-325	245-350	175-320
2.4.	3.,7.,10.	1.,3.	1.	2.	1.
2.5.	110	85	105	105	145
2.6.	33	26	32	30	45

bsz.	36.	37.	38.	39.	40.
1. Időparaméterek					
1.1.	1700	1200	770	1160	980
1.2.	160	680	120	860	130
1.3.	10,6	6,7	7,8	13,8	8,2
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	x	+	-	+
2.3.	230-400	175-335	220-340	175-250	180-350
2.4.	1.,3.,6.	1.	1.,3.	3.	1.
2.5.	170	160	120	75	170
2.6.	43	48	35	30	49

bsz.	41.	42.	43.	44.	45.
1. Időparaméterek					
1.1.	1170	1320	1390	890	1280
1.2.	-	1990	1450	180	80
1.3.	12,8	9,8	7,9	9	10,2
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	+	x	x
2.3.	250-320	180-325	175-430	200-290	250-290
2.4.	1.	1.	1.,2.	1.	2.
2.5.	70	145	255	90	40
402.6.	22	45	59	31	14

bsz.	46.	47.	48.	49.	50.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1.	1960	1220	1100	1380	2300
1.2.	—	100	180	660	440
1.3.	7,1	9,8	7,3	9,4	10,9

2. Dallamparaméterek

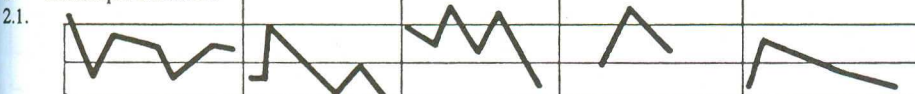
2.2.	x	x	x	x	x
2.3.	215–300	175–325	225–290	180–285	200–330
2.4.	2–3,6.	1,5.	3–4	2,6.	2,5,10.
2.5.	85	150	65	105	130
2.6.	28	46	22	37	39

bsz.	51.	52.	53.	54.	55.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1.	2200	2250	1360	700	1650
1.2.	—	760	200	300	1460
1.3.	8,6	11,6	15,4	8,6	10,3

2. Dallamparaméterek

2.2.	+	x	+	+	x
2.3.	210–340	170–330	175–370	250–350	175–285
2.4.	1,3,6.	2,11.	3,6.	2.	1.
2.5.	130	160	195	100	110
2.6.	38	48	53	29	39

bsz.	56.	57.	58.	59.	60.
------	-----	-----	-----	-----	-----

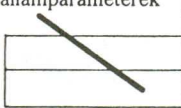

1. Időparaméterek

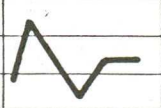
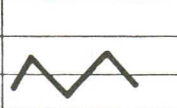

1.1.	900	780	980	980	1480
1.2.	—	—	2070	—	—
1.3.	10	11,5	10,2	11,1	10,8

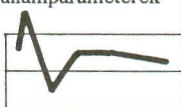

2. Dallamparaméterek

2.2.	x	x	+	x	x
2.3.	225–300	240–300	210–340	180–320	185–330
2.4.	2.	2.	2.	1.	1,6.
2.5.	75	60	130	140	145
2.6.	25	20	38	44	44

bsz.	61.	62.	63.	64.	65.
1. Időparaméterek					
1.1.	480	580	1860	530	1540
1.2.	60	680	1220	540	380
1.3.	8,3	6,9	10,2	3,8	7,8
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	+	+	+	+
2.3.	215-360	270-380	175-390	300-380	200-340
2.4.	1.	1.	2,6.	1.	5.
2.5.	145	110	215	80	140
2.6.	40	29	55	21	41

bsz.	66.	67.	68.	69.	70.
1. Időparaméterek					
1.1.	1960	1060	1900	1240	1180
1.2.	-	1680	-	-	450
1.3.	10,2	10,4	10,5	12,1	11
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	-	+	x	x
2.3.	180-350	175-200	180-355	190-290	175-280
2.4.	2.	2.	2.	3,5.	1.
2.5.	170	25	175	100	105
2.6.	49	13	49	34	38

bsz.	71.	72.	73.	74.	75.
1. Időparaméterek					
1.1.	1150	840	800	1350	940
1.2.	120	320	1120	50	560
1.3.	19,1	9,5	12,5	12,6	9,6
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	x	-	+	x
2.3.	200-375	260-310	175-220	175-365	175-300
2.4.	1.	1.	1.	2,4.	3.
2.5.	175	50	45	190	125
2.6.	47	16	20	52	42

bsz.	76.	77.	78.	79.	80.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1. 840 680 580 880 1800

1.2. - 430 - 120 700

1.3. 11,9 7,4 10,3 12,5 9,4

2. Dallamparaméterek

2.2. + + x x x

2.3. 200-340 175-350 210-320 175-280 175-300

2.4. 1. 1. 1. 3. 1.,5.

2.5. 140 175 110 105 125

2.6. 41 50 34 38 42

bsz.	81.	82.	83.	84.	85.
------	-----	-----	-----	-----	-----

1. Időparaméterek

1.1. 820 1080 1780 680 1020

1.2. 60 1300 140 - 940

1.3. 11 13 9 13,2 10,8

2. Dallamparaméterek

2.2. x x + x x

2.3. 210-325 175-270 230-390 210-290 170-310

2.4. 2. 2. 1.,5. 3. 3.

2.5. 115 95 160 80 140

2.6. 35 35 41 28 45

bsz.	86.	87.	88.	89.	90.
------	-----	-----	-----	-----	-----

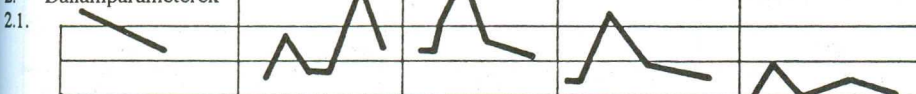
1. Időparaméterek

1.1. 840 1500 1150 1250 1300

1.2. - 760 1010 320 140

1.3. 9,5 9,3 6,1 9,6 10

2. Dallamparaméterek

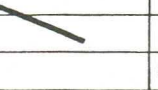

2.2. + + + + -

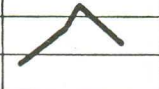

2.3. 275-355 220-420 260-425 215-345 175-250

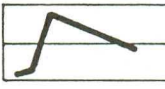

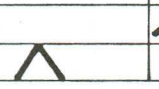
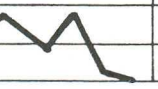
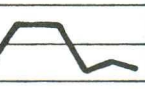
2.4. 1. 2.,5. 2. 2. 1.,5.,

2.5. 180 200 165 130 75

2.6. 51 48 39 38 30

bsz.	91.	92.	93.	94.	95.
1. Időparaméterek					
1.1.	1640	940	670	1020	760
1.2.	480	840	190	440	80
1.3.	11	8,5	9	9,8	9,2
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	+	+	+	x
2.3.	175-345	170-365	300-405	225-345	170-290
2.4.	2.	1.	2.	1.	1.
2.5.	170	195	105	120	120
2.6.	49	53	26	35	41

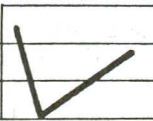
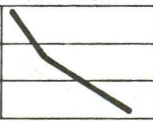

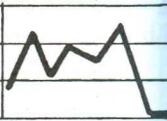
bsz.	96.	97.	98.	99.	100.
1. Időparaméterek					
1.1.	1550	700	940	2350	1220
1.2.	460	80	260	—	340
1.3.	9	10	7,4	10,6	11,5
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	+	x	x	x
2.3.	180-360	250-360	17-280	180-290	170-290
2.4.	1.,6.	3.	2.	1.,3.,5.,7.	5.
2.5.	180	110	110	110	120
2.6.	50	31	39	38	41

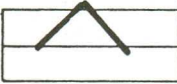

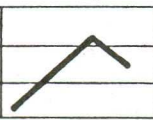
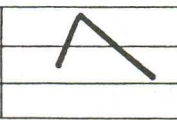
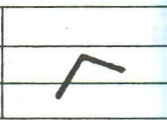
bsz.	101.	102.	103.	104.	105.
1. Időparaméterek					
1.1.	1100	950	860	1850	1340
1.2.	—	100	1400	1460	—
1.3.	11,8	10,5	9,3	9,7	10,4
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	—	x	x
2.3.	180-325	170-275	170-250	170-325	185-310
2.4.	3.	2.	1.	2,6	4-5..
2.5.	145	105	80	155	125
2.6.	45	38	32	48	40

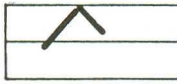
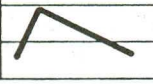
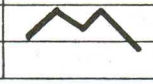
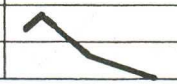

bsz.	106.	107.	108.	109.	110.
1. Időparaméterek					
1.1.	880	1280	1460	2700	1600
1.2.	1270	180	420	260	300
1.3.	9,1	10,2	8,2	5,2	11,3
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	+	+	+	x
2.3.	170-250	170-340	195-340	190-365	170-305
2.4.	3.	2.	5.	2.,6.	4.
2.5.	80	170	145	175	135
2.6.	32	43	43	48	44

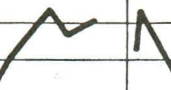

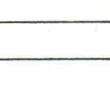
bsz.	111.	112.	113.	114.	115.
1. Időparaméterek					
1.1.	2870	540	1360	700	1360
1.2.	560	560	100	100	1240
1.3.	10,5	5,6	10,3	14,3	8,8
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	x	x	x	x
2.3.	175-360	250-325	175-325	240-300	175-270
2.4.	3.,8.,15.	1.	1.,5.	1.	1.
2.5.	185	75	150	60	95
2.6.	51	23	46	20	35

bsz.	116.	117.	118.	119.	120.
1. Időparaméterek					
1.1.	1200	1550	1070	1240	2030
1.2.	-	360	500	160	480
1.3.	10,8	11,6	9,3	11,3	7,4
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	x	x	+
2.3.	225-290	175-320	185-300	200-315	175-340
2.4.	1.	1.,8.	5.	2.,4.	1.,3.,7.
2.5.	65	145	115	115	165
2.6.	22	45	38	37	49

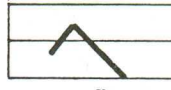
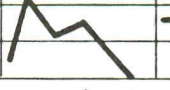
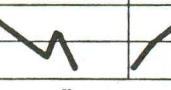
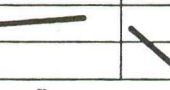
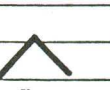
bsz.	121.	122.	123.	124.	125.
1. Időparaméterek					
1.1.	1030	1090	930	900	1690
1.2.	320	240	830	510	1300
1.3.	6,8	9,2	8,6	7,8	10,7
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	+	+	+	+
2.3.	210-325	175-330	175-400	170-370	170-355
2.4.	3.	1.,4.	1.	1.	2.,4.,7.
2.5.	115	155	225	200	185
2.6.	35	47	56	54	52

bsz.	126.	127.	128.	129.	130.
1. Időparaméterek					
1.1.	940	1500	1130	620	500
1.2.	60	220	1920	340	-
1.3.	12,8	10	8,8	8,1	10
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	+	+	+	x
2.3.	250-340	170-410	185-340	255-385	200-325
2.4.	3.	1.	3.	1.	2.
2.5.	90	240	155	130	125
2.6.	26	59	46	34	38

bsz.	131.	132.	133.	134.	135.
1. Időparaméterek					
1.1.	840	1000	860	1030	1960
1.2.	60	1120	180	560	980
1.3.	14,3	9	10,5	6,8	9,7
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	x	x	x
2.3.	220-325	170-285	250-330	170-320	170-325
2.4.	2.	2.	1.	1.	2.,5.,7.
2.5.	105	115	80	150	155
2.6.	32	40	24	47	48

bsz.	136.	137.	138.	139.	140.
1. Időparaméterek					
1.1.	910	880	1160	1450	970
1.2.	60	220	490	170	860
1.3.	12,1	10,2	8,2	9	9,3
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	x	+	+	-
2.3.	175-340	170-300	190-375	220-360	170-230
2.4.	3.	1.	3-4	1.,3.	1.
2.5.	165	130	185	140	60
2.6.	49	43	49	39	26

bsz.	141.	142.	143.	144.	145.
1. Időparaméterek					
1.1.	1260	1300	1260	880	680
1.2.	520	360	770	-	-
1.3.	6,3	10	4	11,4	16,2
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	+	x	x	x
2.3.	175-355	170-340	210-300	170-275	190-325
2.4.	1.	4.	3.	2.	3.
2.5.	180	170	90	105	135
2.6.	51	50	30	38	42

bsz.	146.	147.	148.	149.	150.
1. Időparaméterek					
1.1.	740	1510	2340	1240	1220
1.2.	300	-	1300	340	100
1.3.	10,8	11,9	12,4	8,9	11,5
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	+	x	x	x
2.3.	170-285	170-340	170-300	180-300	170-285
2.4.	1.	2.	1-3.	4.	1.,5.
2.5.	115	170	130	120	115
2.6.	40	50	43	40	40

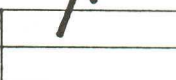

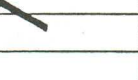
bsz.	151.	152.	153.	154.	155.
1. Időparaméterek					
1.1.	790	1250	1130	1280	920
1.2.	80	440	200	180	60
1.3.	10,1	8	7,1	7,8	12
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	+	+	x	x
2.3.	175-285	180-395	210-345	175-320	240-300
2.4.	3.	4.	2.	1.	1.
2.5.	110	215	135	145	60
2.6.	39	54	39	45	20

bsz.	156.	157.	158.	159.	160.
1. Időparaméterek					
1.1.	860	340	950	1820	500
1.2.	880	320	220	840	940
1.3.	8,1	11,8	7,4	10,4	4
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	x	x	x	-
2.3.	175-340	270-285	175-300	170-300	170-180
2.4.	2.	1.	1.	3.	1.
2.5.	165	15	125	130	10
2.6.	49	5	42	43	6

bsz.	161.	162.	163.	164.	165.
1. Időparaméterek					
1.1.	380	1200	840	1910	830
1.2.	840	-	270	720	-
1.3.	2,6	1,7	8,3	8,9	9,6
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	-	x	x	+	+
2.3.	200	170-260	190-330	175-350	215-350
2.4.	-	1.	3.	1.,3.	2.
2.5.	-	90	140	175	135
2.6.	-	35	42	50	39

bsz.	166.	167.	168.	169.	170.
1. Időparaméterek					
1.1.	1010	1420	1080	1060	2590
1.2.	60	1000	80	320	700
1.3.	9,9	10,6	10,2	9,4	9,7
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	x	-	+
2.3.	180-310	175-255	175-300	195-215	190-350
2.4.	3.	1.	1.,3.	1.	2.,5.,9.
2.5.	130	80	125	20	160
2.6.	42	31	42	9	46

bsz.	171.	172.	173.	174.	175.
1. Időparaméterek					
1.1.	1130	1160	730	860	1420
1.2.	1240	360	-	1750	450
1.3.	8,8	8,6	11	9,3	7,7
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	-	x	+	x	x
2.3.	180-200	250-300	170-380	175-270	190-300
2.4.	1.	2.	1.	2.	1.
2.5.	20	50	110	95	110
2.6.	10	17	29	35	37

bsz.	176.	177.	178.	179.	180.
1. Időparaméterek					
1.1.	580	1980	1690	3660	1100
1.2.	3220	300	240	380	290
1.3.	3,4	10,1	8,9	5,5	7,3
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	x	x	x	+
2.3.	275-380	170-275	175-300	210-290	175-350
2.4.	1.	2.,6.	1.,5.	3.,8-9.	2.
2.5.	105	105	125	80	175
2.6.	28	38	42	28	50

bsz.	181.	182.	183.	184.	185.
1. Időparaméterek					
1.1.	860	990	820	1870	530
1.2.	240	260	-	380	120
1.3.	7	10,1	11	9,6	9,4
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	x	x	x	x	x
2.3.	180-290	170-275	175-325	175-315	225-275
2.4.	2.	1.	1.	2.,8.	2.
2.5.	110	105	150	140	50
2.6.	38	38	46	44	18

bsz.	186.	187.	188.	189.	190.
1. Időparaméterek					
1.1.	700	1730	1150	400	1390
1.2.	480	300	3750	100	500
1.3.	7,1	9,8	8,7	10	8,6
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	-	+	x	x	x
2.3.	180-195	210-400	175-275	170-270	210-335
2.4.	1.	4.	1.	1.	6.
2.5.	15	190	100	100	125
2.6.	8	48	36	37	37

bsz.	191.	192.	193.	194.	195.
1. Időparaméterek					
1.1.	1000	1240	1320	950	1230
1.2.	190	-	2660	4940	460
1.3.	9	9,7	9,1	10,5	8,9
2. Dallamparaméterek					
2.1.					
2.2.	+	+	x	x	+
2.3.	220-365	200-350	235-325	170-300	280-380
2.4.	1.,3.	5.	2.	1.	1.
2.5.	145	150	90	130	100
2.6.	40	43	28	43	26

bsz.	196.	197.	198.	199.
1. Időparaméterek				
1.1.	1613	1030	530	1850
1.2.	—	1280	2050	—
1.3.	6,8	6,8	3,8	11,4
2. Dallamparaméterek				
2.1.				
2.2.	+	—	—	x
2.3.	210–365	170–220	170–250	170–265
2.4.	3.	1.	1.	1.
2.5.	155	50	80	95
2.6.	42	29	32	36

Szakirodalom

A magyar nyelvjárások atlasza. Szerk. DEME LÁSZLÓ–IMRE SAMU (a magyar nyelv-
társz munkaközösségének közreműködésével). Budapest, 1974.

BOLLA KÁLMÁN: A hangzásforma akusztikus paraméterei. EFF. 4 [1991], 111–24.

BOLLA KÁLMÁN: Szupraszegmentális elemzések. EFF. 7 [1992], 220 p.

CSÜRY BÁLINT: A szamosháti nyelvjárás hanglejtésformái. MNy. XXI [1925], 1–21,
159–75, 247–54.

JUHÁSZ DEZSŐ: Nyelvjárási szövegek Oltszakadatról. MNy. LXXVI [1980], 226–33.

HORGER ANTAL: A halmágyi nyelvjárás-sziget. NyK. XXXI [1901], 365–425.

HORGER ANTAL: A szakadati nyelvjárás-sziget. MNy. VI [1910], 197–209, 306–15,
378–82.

VÁMSZER GÉZA: Szakadát. Egy szebenmegyei magyar szórvány. Erdélyi Enciklopé-
dia könyvei sorozat 6. Kolozsvár, 1940.

BÜKY BÉLA

Gondolatok a leníciós folyamatok szerepéről

SZENDE TAMÁS 1992-ben szorosabb értelemben véve hangtani tárgyú
kitűnő munkát jelentetett meg „Phonological Representation and Lenition
Processes” címmel. E munkának számos érintkezési pontja van a stilisztiká-
val, különösen a hang- és szóstilisztikával, így Szathmári István életművé-
hez joggal kapcsolódik, ill. kapcsolódhat az a néhány gondolat, amelyet a
művel kapcsolatosan meg kívánnék említeni, annál is inkább, mivel a téma
igen időszerű.